

Βυζαντινών Πολεμικά: Τα όπλα στο Βυζάντιο

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Μικρογραφία σε χειρόγραφο. Υγρό πυρ.
(© Φωτογραφικό Αρχείο ΕΚΒΜΜ)

Ο ατομικός οπλισμός των πολεμιστών ποίκιλε ανάλογα με την εποχή, το είδος και τη σημασία της στρατιωτικής τους μονάδας. Υπήρχαν μάλιστα ειδικά κρατικά εργαστήρια για την κατασκευή των όπλων, τα αρμαμέντα, ενώ η οπλοφορία και το εμπόριο όπλων από ιδιώτες απαγορευόταν αυστηρά.

Τα βυζαντινά όπλα χωρίζονται σε αμυντικά και επιθετικά. Στον αμυντικό εξοπλισμό ανήκει η πανοπλία που περιλάμβανε το σιδερένιο κράνος, τον σιδερένιο, αλυσιδωτό ή [φολιδωτό](#) θώρακα που προφύλασσε τον κορμό, τα ειδικά προστατευτικά των χεριών και των ποδιών, και τις ασπίδες, σε διάφορα σχήματα και μεγέθη. Επειδή μια τέτοια πανοπλία ήταν ακριβή, πολλοί στρατιώτες κατέφευγαν σε απλούστερες λύσεις, όπως υφασμάτινα κράνη και ενδύματα από δέρματα ή σκληρά υφάσματα.

Τα επιθετικά όπλα διακρίνονται στα αγχέμαχα, για μάχες σώμα με σώμα, και στα εκηβόλα που χτυπούν τον εχθρό από μεγάλη απόσταση. Στα πρώτα ανήκει το ξίφος, το κατ' εξοχήν επιθετικό όπλο των Βυζαντινών, η λόγχη, από τα σημαντικότερα όπλα των μονάδων του πεζικού, το ρόπαλο, που το χρησιμοποιούσε το βαριά οπλισμένο ιππικό, και το τσεκούρι.

Το τόξο ήταν το σπουδαιότερο εκηβόλο όπλο. Κατά τη διάρκεια μάλιστα των ναυμαχιών και των πολιορκιών δεν ήταν σπάνια η χρήση [πυρφόρων](#) βελών. Ένα τόξο μικρότερου μεγέθους ήταν το σωληνάριον, που εκτόξευε μικρά βέλη, τις μύιες, ενώ ένα ιδιαίτερα φονικό όπλο ήταν η τζάγγρα, ένα κοντό και πολύ ισχυρό

τόξο, επειδή τα βέλη της διαπερνούσαν τη θωράκιση του αντιπάλου.

Μία άλλη σημαντική κατηγορία όπλων ήταν τα τειχομαχικά, όσα δηλαδή χρησιμοποιούνταν στις πολιορκίες κάστρων. Στις πολιορκητικές μηχανές των πολιορκητών, εκτός από τις σκάλες και τις ξύλινες γέφυρες, ανήκει ο κριός, με τον οποίο γκρέμιζαν ευπαθή τμήματα των τειχών, το πετροβόλον, που εκσφενδόνιζε μεγάλες πέτρες, οι ελεπόλεις, ξύλινοι τροχοφόροι πύργοι, και η χελώνη, με την οποία οι στρατιώτες πλησίαζαν τα τείχη, έπλητταν τη λιθοδομή τους ή έσκαβαν το έδαφος δημιουργώντας σήραγγες.

Όσον αφορά το ναυτικό, τα βυζαντινά πλοία ήταν εξοπλισμένα με «ξυλόκαστρα», απ' όπου οι πολεμιστές μπορούσαν να εκσφενδονίζουν βλήματα εναντίον των εχθρικών πλοίων, και με εκτοξευτικές μηχανές για τη ρίψη δοχείων με [υγρό πυρ](#). Κατά τη ναυμαχία χρησιμοποιούσαν επίσης χειροσίφωνες, μικρά δηλαδή φορητά φλογοβόλα, και τοξοβαλλίστρες, που εκτόξευαν μικρά βέλη. Τέλος, στην περιφέρεια των πλοίων, ασπίδες και δέρματα εμποτισμένα με νερό προστάτευαν τους πολεμιστές και τα σκάφη από τις εχθρικές εμπρηστικές ύλες.

Πηγή: exploringbyzantium.gr